

SISZÁNTÚL

Politikai
napilap

ELŐFIZETÉSI ÁRA

A kiadóhivatalban átvéve:
Egész évre 16 k.
Negyedévre 4 "
Helyben házhoz hordva:
Egész évre 20 kor.
Negyedévre 5 "
Vidékre postán szállítva:
Egész évre 24 kor.
Negyedévre 6 "
Egyes szám ára 8 fillér.

Megjelenik minden nap, ahétfő és
ünnepek utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 6.

A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadó-
hivatalhoz intézendők.

XIX. évfolyam 180. szám.

Nagy-Várad

Szerda, 1913. augusztus 6.

A régi cifra és az új cifra ... nyomorúság.

Hajdanta a katonatiszti életet hivták cifra nyomorúságnak, úri pompa, üres konyha, meg: fenn az ernyőnincsen kas gazdálkodásnak. Néhai Csiky Gergely, hírneves dráma-írónk színműve, a „Cifra nyomorúság“ első előadása óta, a hivatalnok-élet rukkolt elő azzá. Azoknak az uri existenciáknak a sorsa, kiket társadalmi állásuk bizonyos színű és szabású életre kényszerít, de annak folytatásához a megfelelő anyagi erőt nem adja meg s a hosszú küzdelem vége egy szomorú napihír a lapokban, melynek címe ez: „Sikasztó hivatalnok“ vagy egy meg-rázóan tragikus, e címen: „Ungyilkos tisztviselő.“ Van harmadik és negyedik változat is, ezek ritkábban fordulnak elő, de megtörténnek ezek is, egyik az élőhalottá vált hivatalnok sorsát tárja elénk, a tébolyda lakójáét, ki a megörlő szenvedések között török le végleg, a másik pedig a családirtóé.

Boldogult fiatal hadnagy-korunkban volt egy igazán genialis kapitányunk, az Y-ik cs. és kir. gyalogezrednél, melynek kebelében első tavaszi fegyvergyakorlatunkat leviteltük. Rangjánál fogva „nagy-ságos ur“ hivatalból, szolgálati beosztása folytán század-parancsnok, tehát már nagyon is valaki ... akkori idők szerint 75 forint havi fizetéssel, melyet semmiféle mellékkere-settel nem lehetett csak öt krajcár-al szaporítani, mert azt a „császár kabátja“ nem engedte meg. Ez az ember hol maga volt a megteste-sült kedvesség, hol a kiállhatatlan-ság és szekatura. Egy ízben ki is

fejztük előtte ez irányban való csu-dálkozásunkat, mire ő e feledhetlen kijelentést tette:

— Ne csodálkozzál rajta, ha en-gem vagy az Armádia bármely tisztjét beszámíthatatlannak látod. Te fiatal ember vagy s mint nem aktív tiszt meglehetősen független a mi viszonyainktól. Te még nem értheted, mi történik velünk s mi mar bennünket a fényes egyenruha kabátja alatt. De azt jegyezd meg, hogy az osztrák-magyar hadsereg tisztikarának ötven percentje máris tébolyodott, ha nem is tört még ki belőle a dühöngő örültség. Hiába csudálkozol rajta, ez úgy van, en-gem se véve ki. És tudom, hogy ez az én sorsom is, melyet el nem kerülhetek, de figyeld meg X. Y. és Z. kapitányokat, V. őrnagyot s meg-látod, milyen igazam van.

Megkérdeztem az okát s ő így magyarázta meg:

— A végtelenségig menő hajsza, melynek ki vagyunk téve, helyze-tünk bizonytalansága, mert bármely pillanatban eldobhatnak bennünket s a leplezett bár, de tagadhatlan nyomor, melyben élünk okozza azt, hogy mindnyájunk esze meghibban s előbb-utóbb végzetessé válik sor-sunk.

Az őszinte kapitány aztán rész-letesen magyarázta meg nekünk állítása igazságát, de már ez hosz-szabb fejtegetést venne igénybe, tehát mellőzzük. Megfigyeléseinket azonban kiterjesztvén az általa em-lített tisztekre, kénytelenek voltunk igazat adni neki.

Még nagyobb igazat adott neki azonban a sors, mely úgy őt, mint az említett tiszték közül kettőt há-rom év leforgása alatt a nagyszom-

bati katonai tébolyda lakói közé sorozott be, honnan élve nem is ke-rültek többé ki.

Ma már a katonatisztek sorsán, legalább az anyagi megélhetés te-kintetében némi könnyítést eszkö-zöltek, az ő leplezett nyomoruk végre megszűnt. Megmaradt még kiáltóbban a tisztviselői cifra nyo-morúság, melynek annyi áldozata van naponta.

Még élesebb ez a napról-napra fokozódó, immáron teljesen elvisel-hetlen drágasággal szemben, mely egy háborús mozgósítással felér, ami pusztító hatását illeti. S ha a „hivatalos hang“ ösmert durvasá-gán meg is rökönnyödik néha a be nem avatott, — gondolja el azt, hogy az embernek lelkében mily viharok dulhatnak néha, melyek folytán talán nem is tudja, mit cse-lekszik.

Nagyjából áll a magyar közhi-vatalnokra is az a kép, melyet az őszinte kapitány az 1880. évben az Armádia tisztikaráról elénk festett. A hajsza, a helyzet bizonytalansága és az anyagi nyomor mind meg vannak ezek életében is. Hiába mozgolódnak szegények, anyagi helyzetük javítását nem nyerhetik meg, mert az államnak a szörnyű Moloch jóllakatására kell minden pénze. Nem marad más út, mint az önszegély elve, szemben a megélhe-tés nehézségeivel. Ennek egyik módja jelenleg a fogyasztási szö-vetkezetek szervezése, vagy a már meglevők fölhasználása. Budapesten a köztisztviselőknak, az államvasuti alkalmazottaknak, bizonyos irányu szakmunkásoknak és sok más faj-tájú hivatalnoknak van ilyen szö-vetkezete, mely a drágaság leküz-

ahol óriási választékban kaphatók: Irigatorok, fecskendők, gumi-harisnyák, szuszpenzoriumok, gumi-lepedők, vatta és minden-féle **szülészeti** és **betegápolási cikkek.**

Mentőszekrények nagy raktára, műlábak, támgépek, miderek jutányos árban és kitünő kivitelben készíttetnek. **Telefon 419.**

SÉRVKÖTŐK, HASKÖTŐK

méret szerint felelősség mellett már 2 kor.-tól
kezdődő árban készíttetnek
Fehér János kötszer gyárában
(Rákóczi-ut, Bémer-tér.)

désére szolgál. Egy neme ez a önszegélynek, mely tisztességes és célszerű. Ha nem is minden, de fegyver a cifra nyomoruság ellen. Rljünk vele!

Békekötés felé.

Talán csak órák kérdése a békekötés, miután Románia és Bulgária között létrejött a megegyezés. Minden eshetőségre számítva, tegnap Bukarestben három nappal meghosszabbították a fegyverszünetet, bár az sincs kizárva, hogy nem is lett volna rá szükség, mert a bolgár delegátusok engedékenységet tanusítanak és nagyjában megvan a megállapodás a szerb-bolgár és a bolgár-görög határra nézve is. Csak Kavala kérdése marad még nyitva.

Ezt a vitát minden valószínűség szerint a nagyhatalmak fogják eldönteni.

Egy londoni távirat azt ujságolja, hogy Szófiában elfogták Daneffet. Állítólag hűtlen sáfárkodással vádolják a volt miniszterelnököt.

Incidens a békekonferencián.

Berlin, augusztus 5. Bukarestből jelentik a „Lokalanzeiger“-nek: A midőn Majorescu miniszterelnök tegnap a békekonferenciára jött és megtudta, hogy a bolgárok kereken visszautasították a szerb feltételeket, a terembe ment, egyenesen Toncseff bolgár miniszter elé lépett és így szólitotta meg:

— Ha csakugyan úgy áll a dolog, mint a hogy hallom, akkor mi itt komédiát játszunk!

— Miért, kérem, — kérdezte Toncseff — Talán csak van nekünk is jogunk ellenjavaslatokat tenni? Ha nincs, akkor mindjárt haza is mehetünk!

Majorescu most már emelt hangon, hogy a messzebb állók is meghallhatták, ezt feltele Toncseffnek:

— Ne felejtse el, uram, hogy Ön ide mint legyőzött jött békét kérni és ha azt hiszi, hogy ezt a komédiát folytatni lehet, akkor csakugyan legjobb volna, ha a bolgár delegáció mindjárt hazamenne. Azt az egyet azonban jól jegyezze meg magának, hogy akkor aztán többet nem tárgyalnak békekötésről.

Drinápoly és a törökök.

Páris, aug. 5. Dsemil bey, az itteni török nagykövetség katonai attaséja, így nyilatkozott a Matin egy munkatársa előtt:

— Drinápolynak török területnek kell maradnia. Nagyon problematikus a nagyhatalmak konstantinápolyi diplomáciai demarche-a. Attól sem félünk, mert hisz nemcsak céltalan volna, de nem is képzelhető, hogy Oroszország a nagyhatalmak beleegyezésével fegyveresen lépjen föl Törökország ellen. Ha azonban ez mégis megtörténne, akkor a török sereg nem fog szembeszállani az orosz haderővel. Ennek a küzdelemnek miránk nézve csak nagy áldozatai lennének és a török birodalom európai birtokának megmaradt részét is veszélyeztetnék.

Danefet letartóztatták?

London, aug. 5. Szófiából nem lehet híreket küldeni, mert a cenzura szigorubban dolgozik, mint valaha. Ez magyarázza, hogy a Daily Telegraph alábbi szenzációs távirata Belgrádon keresztül érkezett:

A szófiai kormány elrendelte Daneff volt miniszterelnök letartóztatását, ami a legnagyobb titokban meg is történt.

Ha igaz ez a hír, akkor annak a jele, hogy Szófiában megkezdődött a nagy dráma. Daneffet azzal vádolják, hogy a titkos pénzalapokat meg nem engedett célokra fordította. De nemcsak őt, hanem néhány volt miniszterét is vád alá fogják helyezni, hogy büneiket számonkérjék.

Désy Zoltán felmentése jogerőssé vált. A szenzációs fordulatokban oly gazdag Lukács—Désy-pör ma a legszen-

zációsabb fordulatához érkezett: a királyi főügyészség visszavonta az elsőfőiróság felmentő ítélete ellen beadott felebbezését. A budapesti királyi ítélőtáblától ennek következtében visszakerülnek az ügyre vonatkozó összes iratok a budapesti büntetőtörvényszék elnökéhez és a főügyészségnek 47616—1913. szám alatt kelt visszavonó beadványa folytán az ügyben további eljárásnak helye nincs és így a büntetőtörvényszék felmentő ítélete jogerőssé vált.

Affér Tisza István és Pallavicini György között?

A nyári hónapokban szokatlan élénkség uralkodott tegnap este a Nemzeti Kaszinóban. Ezuttal nem a gróf Szapáry Pál ügye volt az izgatott tanácskozások központja, hanem az a beszéd, amelyet őgróf Pallavicini György mondott tegnap Somogyvármegye közgyűlésén.

— „Gróf Tisza István — mondotta őgróf Pallavicini György — a mikor tudta, hogy Désy vádjai igazak, mégis menteni próbálta az államnak járó pénzeket elidegenítő miniszterelnököt olyannyira, hogy nemcsak a törvényszéki tárgyalást próbálta befolyásolni, hanem még tanukat is akart kedvező vallomásra bírni.“

Gróf Tisza István hívei különvonultak a kaszinóban és tanácskozni kezdtek, hogy mitévők legyenek. Arra azonban, hogy ki közölje gróf Tisza Istvánnal őgróf Pallavicini György támadását, senkisémm vállalkozott.

Többször keresték telefonon gróf Károlyi Imrét, hogy megtudják tőle, mikor beszélt vele a Lukács—Désy-pör tárgyalása előtt gróf Tisza István. Gróf Károlyi Imrével azonban nem tudtak beszélni, mert nem tartózkodik Budapesten.

Hir szerint gróf Tisza Istvánnal a miniszterelnökségről közölték Pallavicini György támadását s állítólag gróf Tisza István provokáltatni fogja őgróf Pallavicini Györgyöt.

HEGYI KIRÁNDULÁS UTÁN.

— Svájci turista-levél. —

Schwarzsee-Hotel (2589 m.)
1913. július 31.

Kedves Szerkesztő Ur!

Mai levelemet, mint a tegnapiak folytatását tessék venni, melyet már a Matterhorn megmászása után írok. Felejthetetlen ut volt, tiszta, csillagos ég mellett kezdtem, felhőtlen ég mellett fejeztem be, most pedig szakadó esőben és jégben írom soraimat a Schwarzsee-hotelben, hol Zermatt felé lemenőben megálltam pihenni. Mintha az ég is kedvezni akart volna a turistaságban!

Tegnap este a vacsorán a Matterhorn-Hüttében valami 14 turista gyűlt össze, (köztük egy angol hölgy is) kik mind a Matterhornra készültek. Vezetőinkkel együtt szinte harmincra rugott azoknak a száma, akik ma legyőztük Zermatt leghíresebb hegyét. Megjegyzem, hogy a szállodától nézve csakugyan szédítő látványt nyújt ez az égbetörő, összesen 4505 méter magas, szinte szabályos háromoldalú piramis.

Akik július 29-én megmászták e hegyet, azok közül, bár hajnali két órákor utnak indultak, este háromnegyed 7 órákor érkezett vissza az első társaság. A megmászás idejét illetőleg a turista egyéniségén kívül minden a hóviszonyoktól függ. Ma pl. páratlanul jók voltak e viszonyok, úgy hogy a hajnalban elindulók közül az első csoport visszaérkezett már 10 órára, a második 11-re, a harmadik, — két vezetőm és én negyed 2-re.

Ilyen kirándulásokra a turista mindig szorongó érzések közt készül. Lesz-e jó idő? Nem fogja el a csucsokat a felhő? Nem történik-e baleset? . . .

Végignéze a gyönyörű naplementét a hegyóriások között, már nagyon korán nyugalomra tértem a többi turistával együtt. Hiába, az ily kirándulás számos áldozattal jár, melyek közül az első a kora hajnali felkelés. Aki a Matterhornra készül, már éjjel után egy órákor felkel, hogy visszafelé is kedvező hóviszonyok között jöhessen; mert ha a nap heve megolvastja a hó vagy gleccser felületét, a boldogtalan turista térdig, sőt derékig gázolhat a hóban, ami — egy Tirolban szerzett tapasztalatom alapján mondhatom, farsztöbb dolog egy csucsmászásnál.

Olyan magas régióban (3300 m.), mint amelyben az éjjelt el kellett töltenünk, az alvás már inkább csak nyugtalan félálom. Nálam is így volt most és már szinte vártam az ébresztést, ami egy órákor pontosan meg is történt. Azzal a hírrel fogadtak, hogy a Matterhornon erős szél dühöng. Mégis vizsgáltam a nem szokatlan remény, hogy a szél reggel felé eláll, amint tényleg történt is, és így nemesak gyönyörű, felhőtlen időnk volt, de a szél és a hideg sem bántottak az egész kirándulás alatt.

Háromnegyed 2-kor gyönyörű hold és csillagfényben megindultam vezetőmmel (Gentinetta Károly) és a hordárral (Kronig Hermann), ki jövőre szintén vezető lesz már. Mindkettőt igazán megszerettem, olyan szépen viselkedtek. Rendkívül érdekes az ilyen

megindulás. Mécesest visz magával a vezető, az együvé tartozó személyeket erős kötéllel egymáshoz köti, — ami nagyon célszerű dolog, — hátára veszi a „Rucksack“-ban az utközben szükséges élelmiszereket, hogy a turista maga teljesen szabad legyen. Az egy-más után induló csoportok igen érdekes látványt nyújtottak.

A Matterhorn megmászása — kellő óvatosság mellett — veszélyesnek nem mondható, ha az idő jó és a turista nem szédülő, meg bírja a magas hegyek ritka levegőjét, mely 4500 méter magasságban már ugyan-csak érezhető. De azért kemény munka, talán az összes svájci mászások egyik legkeményebbje. Zermattól a Matterhornhüttéig jó uton 1700 métert kell emelkedni, onnan pedig még 1200-at a szó legteljesebb értelmében egy mászik meg az ember, hogy szikláról sziklára kapaszkodik. Kedves Szerkesztő Ur! E szavaimban a legkisebb nagytítás sincs. A nagyon meredek helyeken vastag kötél segíti a turistát; ilyen majdnem az egész utolsó részlete az utnak, a „Váltól“ (Épanle) a csucsig, mely bár csak 300 méter, de jó mászással is két órát kíván meg. De ismételem, vezető segítségével kellő óvatosság mellett baj nem történhetik.

Vagy jó két órát másztunk a régi, ma használhatatlan menedékkunyhóig, (3800 m.) mécesfény mellett. Két u. n. couloir van e részen, hol a sziklazuhanás nem ritkaság; szerencse, hogy a zajt már hamar meghallja az ember. Majdnem két órát megkivánt az

A bűn Robinzóna.

Egy feltételes szabadság regénye.

Pár hét előtt a nagyenyegdi fegyházi-intézetből feltételes szabadságra bocsátottak egy több esztendőre elítélt fegyencet, Zsurkucza Vazul 36 éves biharmegyei embert. Zsurkucza Vazul a fegyházban nagyon jól viselkedett, szorgalmasan dolgozott, úgy hogy szép kis pénzt keresett a fegyházi munkájával és sikerült teljesen elámitania a fegyház vezetőit.

A büntetésének még egyharmadrésze volt hátra, amikor megkapta a feltételes szabadságra bocsátó utlevelet. Nagyváradon jelentkezett a rendőrkapitányságon, azután tovább utazott a falujába. Ott megpróbált dolgozni, de hamarosan úgy vette észre, hogy a szabadság elveszi az eszét, a munkarejét. Korcsmába járt, elitta a kis pénzét, de közben ravaszul vigyázott arra, hogy meg ne gyűljön a baja a csendőrséggel és hogy a dorbézolásairól minél kevesebben tudjanak, mert máskülönben visszaviszik a nagyenyedi fegyházba és ki kell töltenie a hátralévő esztendőket.

Julius másodikán ért haza Zsurkucza Vazul, július 13-án már nem volt egy krajcárja sem. Hosszu tépelődés után a fegyenc ravasz tervet gondolt ki arra, hogy megszökhesse az állandó ellenőrzés alól és hogy sikerüljön visszatérnie a bűn útjára. A községe előjáróságától engedélylevelet kért arra, hogy 24 órára elhagyhassa faluját. A menetlevelet Mezőbikácsra és vissza állította ki a községi bíró. A szabadságolt fegyencek egy lépést sem tehetnek az országúton ilyen levél nélkül, különben a csendőrök igazoltatnák és azonnal visszavinnék őket. A falubeliek látták, amikor a szabad-

ut a régi kunyhótól a Vállig (4200 m.) és még két órát a kapaszkodás a csucsig. Háromnegyed 2 órakor indultunk és a pihenésekkel együtt háromnegyed 8-kor fenn álltunk a csucson, hol szép fekete ércereszt áll. A mászás a hegynek legkönynyebben megközelíthető részén, a gula északi-keleti élén történik, mely Sváje felé néz. Olasz oldalról még nehezebb a meghódítása. Már utközben is egyre jobban kibontakozott a gleccser-világ gyönyörű panorámája, de a legfölségesebb kilátást a csucsról élveztük. A walliszi, berni és az olasz Alpok óriásai, a hatalmas Mont-Blanc csoport, a Bernina-Alpok, a Jura-hegység, a francia, német és olasz síkság szemünk előtt állt. Megható érzés volt ez már magában véve is, de még kedvesebbé tette az a tudat, hogy az ember testet-lelket edző küzdelem és fáradság árán jutott e páratlan szellemi élvezethez.

A leszállás nálunk 5 órát követelt meg, a pihenések nélkül; néha azonban megesik, hogy hosszabb időbe kerül, mint a felmászás.

A nagy mászás mellett is annyira jól érzem magamat, hogy még a mai este Zermattban talál.

Szép, nagyon szép az Alpesek világa, de azért már vágyódom a magyar világ után!

Kedves Szerkesztő Urat ismételtelen szerető baráti üdvözlettel köszönti.

Dr Pataky Arnold.

ságolt fegyenc a vállára vett tarisznyával elindult Mezőbikács felé. Azóta nem is tért vissza.

Zsurkucza Vazul jól okoskodott. Tudta, hogy legfőljebb a szülőfalujából nehéz kijutni, ha onnan elkerülhet, akkor már senki sem törődik vele, szabadon járhat, senki sem ismeri. A szabadságolt fegyenc azóta 3 héten keresztül réme volt Biharmegye közepső részének. Bevette magát a szántóföldek közé, az erdőségekbe, répával, krumplival élt, lopott, fosztogatott mindenütt. Hol Cséffáról, hol Gesztről, Atyásról Körözs-Nagyharsányról és Mezőgyánról érkeztek be jelentések, hogy egy torzonborz ember éjszaka megriaszítja a föld népét, végigjárja a falu külső házait, disznót, baromfit rabol, elvisz mindent, amit talál és nem lehet ráriasztani. A csendőrök nagy hajszákat rendeztek a titokzatos fosztogató ellen, de sohasem sikerült őt elfogni, sem pedig meglepni, vagy oly közelre beérni, hogy megállapítható lett volna, azonos-e a keresett szabadságolt fegyencel.

Julius 28-án jött be az első hiteles és határozott értesítés, hogy a fegyenc a környék réme, de ekkor is Nagyváradról érkezett az értesítés.

Fenyák József vendéglőst Aradi-ut 25. számú házában fölverték július 28-án hajnali 2 órakor. Az ablakot zörgette meg Zsurkucza Vazul, akit akkor már nagyon szorított a csendőrség, úgy hogy kénytelen volt Nagyváradra menekülni. Fenyák József, mint bikácsi ember, szívesen adott a földijének szállást, Zsurkucza azonban rutul visszaélt vele. Míg szállásadója aludt, az éjjeli szekrényből 120 korona készpénzt és ruhákat lopott el a fegyenc, a ruhákat eladta az ócskapiacra és reggelre megint tul volt Nagyvárad határán.

Julius 31-én megint bekergették a vakmerő fegyencet Nagyváradra. Kovács Lajos cipészmasterhez kopogtatott be késő éjjel és tőle is szállást kért. Kovács szívesen látta, műhelyében fekvőhelyet csinált neki, hiszen együtt katonáskodtak valaha. Reggelre Zsurkucza az ismert módon megszökött, de pénzt nem talált a műhelyben, hát egy csomó cipőt lopott el és elvitte a piacra potom áron eladni.

A nagyvárad rendőrség a feljelentéseket gyorsan továbbította Bikácsra is és megindította a nyomozást. A veszedelmes ember ekkor kivetette magát a puszták közé, csatangolt, nem mert Bikácsra visszatérni. A gyáni határban megtámadott, leütött egy lovat, annak a husából élt két napig, de ahol tehette, sűrűn követett el még lopásokat.

A cséffai csendőrség e hó 4-én a kukoricásban lepte meg alvás közben a halálra fáradt, üldözött gonosztevőt. Mire fel-tápáskodott, kötelek közt volt a keze, csendőrszurony villogott a melle előtt. Nagyváradra hozták, mert nagyvárad gaztetteit beismerte, de a többiek letagadta. Itt átvette tegnap reggel a rendőrség, kivallatta és jegyzőkönyvet vett föl a vallomásairól.

Ma átkisérik az ügyészségre, hogy számot adjon többi büntetéről is. Zsurkucza Vazul feltételes szabadsága ezzel véget ért regényes rablóéletével együtt, — visszaviszik az enyedi fegyházba és újra kap néhány esztendőt. Zsurkucza terve az volt, annyi pénzt lop, hogy átszökhesse Romániába, de mire ez sikerült, akkorra már annyira ismerték, hogy nem mert az állomásokhoz közeledni.

Szentesített törvények. A hivatalos lap tegnapi száma a következő szentesítési záradékkal ellátott törvényeket közölte:

XXVIII. t.-c. Az Adria magyar királyi tengerhajózási részvénytársasággal kötött egyezmény becikkelyezéséről. XXIX. t.-c. A kisajátításról szóló 1881. évi XLI. törvény-cikk 2., 4. és 22. §-ának kiegészítéséről. XXX. t.-c. A szatmár-nagybányai helyi érdekű vasut részvénytársaság engedélyokiratainak és engedélyokiratai függelékeinek egyesítése tárgyában. XXXI. t.-c. A dunántúli, zalavölgyi és körmeny-zalalövő — őriszentpéter — muraszombati (Magyar délnyugati) helyi érdekű vasut részvénytársaságok vasutvonalai engedélyokiratainak egyesítése és a zalalövő—zalaegerszegi, valamint a zalabér—sárvár—bük—kőszegi helyi érdekű vasutak engedélyezése tárgyában. XXXII. t.-c. A közözügyi kiadásból a magyar szent korona országaira eső, de törvényhozásilag még nem engedélyezett összegeknek, mint a magyar szent korona országait terhelő kiadásoknak törvénybe iktatásáról. XXXIII. t.-c. Némely kincstári ingatlanok eladásáról és illetőleg elcsereléséről.

A kis bécsi nevelő szomorú története.

*

Szomorú és tragikus a kis naiv szőke, német leány története, aki a messze Bécsből lekerült Nagyváradra, itt azután, hogy hogy nem egyszer csak lesiklott a becsület útjáról, a mint ezt már egyszer meg is említettük.

Krisnyák Leopoldina 16 éves volt, amikor a nagy, császárvárosból Nagyváradra hajtotta a kenyér gondja. Szüleink akart könnyíteni, és lejtött Nagyváradra, egyszerű, becsületes, kis nevelő lett Sarkadi Nagy Sándor mérnök családjánál. Szerették, mert becsületes, jó leány volt. Egyszer azután otthagya őket, több pénzt akart keresni. Talán megunta a szürke nevelői pályát, fényesebb, cifrább ruhát akart, elkábitotta a város élénk, cifra, csillogó élete. Szép volt, és ragyogni, csillogni akart ő is.

Hiába csititgatták, hiába marasztalták, a naiv, szőke leány nem tudta belátni, hogy ezen a csillogó, lejtős úton le fog sikkanni.

Kávéházba ment felirónőnek. Csakhogy fiatal volt és a rendőrség nem engedte meg neki, hogy felirónő legyen. És most a nagy idegen városnak minden hideg nyomora ránehezedett. Nem volt egy fillérje sem, éhezett. Végső kétségbeesésében elhatározta, hogy öngyilkos lesz.

Ez év júliusában, amikor a Körözs megáradt hullámai haragosan hömpölyögtek tova, belevetette magát a vízbe. Malik Dezső kárpitos velenceparti lakásából észrevette a hul-

lámokkal küzdő leányt, hirtelen elhatározással utána ugrott és sikerült is kimentenie. A derék iparos család megsajnálta a leányt, aki egy napig náluk maradt. Az asszony ruhákkal látta el, egy pár koronát is adott neki és a leány sűrű könyvek közt hálálkodva bucsuzott el Malik Dezsőtől. Azt mondta, hogy elmegy Debrecenbe, ahol valószínűleg álláshoz fog jutni.

Állást azonban nem kapott a leány, aki először könnyelműen elhagyta a mérnök családját, ahol pedig jó dolga, nyugodt élete lehetett volna továbbra is.

Néhány nap múlva beesett arccal, fáradtan, zokogva támolgott be életmentőjéhez. — Segítsenek rajtam, a jó Isten áldja meg érte, két nap óta egy falatot sem ettem, pusztulok.

Megszánták. Lakást, ételmet adtak neki, ott lakott velük. És a bécsi leány visszaélt az életmentője jószágával, hálátlanul, gonoszul. Malik Dezsőtől a szekrényből kilopott 360 koronát és megszökött vele. A rendőrök a feljelentés után hamarosan ráakadtak a leányra, aki sirva vallotta be bűnét. Letartóztatták, bekerült az ügyészség fogházába.

Tegnap tárgyalta a bűnös bécsi leány ügyét a fiatalok büntető bírósága Ember Géza törvényszéki bíró elnöke alatt. Szuronyos börtönre vezeti a terembe a leányt. Az egész tárgyalás alatt keservesen zokogott. Nem tagadta a tettét, beigazolódott az is, hogy éhezett, de mikor azt kérdezték tőle, miért lopta meg az életmentőjét, a jötevőjét, nem tudott felelni, görcsös zokogásba tört ki.

Tekintettel a sok enyhítő körülményre, a bíróság egy és fél havi fogházra ítélte Krisnyák Leopoldinát, amelyből három hetet a vizsgálati fogsággal kitöltöttnek vett. Még három hétig lesz a nagyváradi fogház lakója, azután pedig visszaviszik haza, szüleihez, Bécs városába. Bizony, szép, szőke naiv bécsi lányok, sokkal jobb, ha otthon maradnak a császárváros patriarchalis falai között és nem akarnak cifra, új életet kezdeni a mi körzsparti Párisunkban...

Betörők a margittai járásban.

Cigányok látogatása egy gyártelepen.

Agyafurt módon kieszelt betörés tartja most izgatottságban a margittai járás lakosságát.

Négy mezőtelegi cigány nagy pénzszükségben lehetett, amikor arra gondoltak, hogy a Felsőderna Bányák Részvénytársaság pénztárát kirabolják. Igaz, hogy a cigány messzire szeret menni lopni, mert az otthoni levegő nagyon nedves nekik, hiszen minden odahaza történt legkisebb dologért őket vonják felelőségre. De nagy lehetett a szükség, amely reá kényszerítette őket.

Csorba György, Burbucza György, Varga Vencel György és Varga Vencel József gondolták ki a betörést, amely sikerült is és talán a büntetés elől is megmenekültek volna. Nem is rajtok mulott, hanem a csendőrségen, amely intézmény a cigányok szemében, minden bajnak és szerencsétlenségnek az okozója.

Tegnap este óvatosan ballagott a négy cigány Felsőderna felé, hogy ott a felsőderna bányák r.-t. pénztárát feltörje. Primitív szerszámjaik kabátjuk alá voltak eldugva, na mert a cigány kezében még a véső is gyanus.

Elhúzódva várták meg, amíg minden elcsendesült a telepen, aztán halkán, minden neszre ügyelve, lépegettek a pénztár felé. Misem zavarta őket s így nyugodtan láttak munkához. Betörték az ablakot s azon át másztak a szobába. Itt jött a kemény munka: feltörni a Wertheim szekrényt. Nehezen ment, de azért erősen dolgoztak abban a hitben, hogy pár ezer koronát fognak elemelni.

Sikerült feltörni nehéz munka után a szekrényt, amelyben 1332 koronát s néhány reájuk nézve értéktelen papír darabot találtak. A pénzzel aztán megszöktek az éj leple alatt, az iratokat azonban otthagyták.

A rablott pénzt azonban már nem költötték el. A gyár vezetősége még idejében észrevette a betörést és bejelentette azonnal a csendőrségnek.

A csendőrök azonnal megéreztek — hála jó orruknak — a cigány illatot s üldözésükre siettek. Hamarosan elfogták őket s beszállították a margittai kir. járásbírószobáiba, ahol most elmélkedhetnek egy-ideig tettük következménye felett.

Az ÁRVIZ UTÁN.

Inség-segélyt kér a magyarcsékei járás.

Egymillió koronánál nagyobb a kár.

Csak most kezd kibontakozni az a rettenetes kép a maga teljes valójában, amelyet a vármegye majdnem minden részében pusztító árvíz előidézett. A Tiszántul annak idején részletesen megírta az óriási csapást.

Beláthatatlan károkat okozott az árvíz nemcsak a földmivelő népnek, hanem az ármentesítő társulatoknak is. Óriási nagyságu helyeken tette tönkre a víz romboló ereje a most kitűnő szolgálatot tett gátakat, amelyeket újjá kell építeni, vagy még több helyen kijavítani.

Ellehet gondolni, hogy mennyivel nagyobb lett volna a kár és bány emberélet pusztult volna el, ha nem lettek volna erős gátak, amelyek megfékeztek a dühöngő vizet.

De csak most kezd a maga valójában előtárulni a rombolás nyoma, amikor már a nép maga is érzi a csapás erejét. Az árvíz előtt még volt remény mindenütt, hogy lesz annyi termés, amennyi az évi szükségletet fedezi, de ma már e reményszikra is kialudt. A lakosság tisztán látja maga előtt a rettenetes jövőt és el van keseredve.

Legnagyobb volt a pusztítás az amugy is szegény magyarcsékei járásban. Nincs egyetlen község sem, ahol megmaradt volna valami a szépnek ígérkező termésből.

A körjegyzők csak most fejezték be azt az óriási munkát, amely nekik jutott, t. i. felbecsülni az árvizokozta károkat. Részletes kimutatásokban számolnak be az egyes községekről, hogy hol mennyi a kár.

Buzatermés mondhatni semmi nem lesz. Csupán itt-ott, a magasabb helyen fekvő községekben maradt meg valami, ahol a lezuhanó víz nem mosta alá. Tengerire még annyi kilátás sincs.

Az első becsléskor már 600000 korona kárt állapítottak meg hozzávetőlegesen, amit mi is megirtunk. De annyira még gondolni sem gondolt senki, hogy az egy millió koronát is meghaladja.

Már pedig a hivatalos kimutatások ezt

bizonyítják. A hatóság becslése szerint nem hatszázezer, hanem egymilliókétszázezer korona, tehát a hozzávetőleges becslés kétszerese a tényleges kár.

Ez pedig óriási! A jelentés még rémebb dolgokat is tár fel. Beszámol arról, hogy már az ősszel éhségnek lesz kitéve a lakosság, mert a napi élelem addig felemészti azt, ami kevés még a múlt évről fenmaradt. És ezenkívül vetetlen, műveletlen marad a föld.

Az egyes községek kérvényt nyújtottak be dr. Halász Elemér főszolgabíró útján a földművelésügyi miniszterhez, amelyben állami támogatást kértek. Dr. Halász Elemér a legmelegebb ajánlással juttatta el a kérvényeket a vármegye alispánjához, ahonnan majd a minisztériumba kerülnek.

A lakosság nagyon sokat kér az államtól, de csak ezzel lesz megmentve a teljes pusztulástól. Így inség-segélyt, télirevaló en-nivalót, inségkölesont és adóleirást kérnek és javasolnak a jegyzők megadni.

Ez maga is óriási összeg lenne, amelynek megfizetésére 10 évi időt kér a lakosság, úgy hogy 10 év alatt fizethesse vissza a kölesont az adóleiráson kívül.

Remélhetőleg a minisztérium is belátja a lakosság nyomasztó helyzetét és a lehetőség legvégső határáig teljesíteni fogja a méltányos kéréseket, hiszen ezzel az éhhaláltól menti meg egy járás lakosságát.

Lehetetlen leírni a lakosság nyomorát. A való kép látása szükséges ahhoz, hogy teljesen meglehessen érteni azt.

Óriási vizpazarlás.

Naponként 200 liternél több esik minden lélekre.

Mikor Nagyvárad városa a vízvezetékét létesítette, napi négyezer köbméter víztermelésre számítottak, hogy abból minden lélekre napi 80 liter vízmennyiség jusson. A telep berendezése azonban napi 6000 köbméter termelésre volt számítva, tekintettel a népesség szaporodására.

A régi telep meg is felelt a várakozásnak, mert a vizpocsékolás emelte a napi fogyasztást s a régi telep napi 8000 köbmétert is termelt, de ez sem volt elég. Ezért kellett kiépíteni a Körözs jobb oldalán a második telepet.

Amint az új telepet megnyitották, a fogyasztás rohamosan emelkedett, de a gépek birták s vízhiányról nem esett szó.

Az idei nyár általában nedves, esős volt, alig volt még eddig olyan nap, amelyen csapadék nem lett volna, tehát a vízfogyasztásnak, ha a közönség nem pocsékolná éppen úgy, mint maga a város, normálisnak kellene lenni.

Ennek azonban állandóan az ellenkezőjét tapasztalja a városi mérnöki hivatal.

A vizpazarlás a kánikulai forróságban mindég előáll, de mostanában alig volt melegebb napunk, a kánikula is csak a kalendáriumban, no meg legfeljebb Amerikában van, mégis olyan magasra rug naponta a vízfogyasztás, hogy a két telep gépei alig győzik a vizszállítást.

Julius hónapban volt olyan nap, hogy 16000 köbméter, vagyis 16 millió liter volt a napi vízfogyasztás.

Ez oly óriási mennyiség, hogy 120.000 lakosnak is elégnek kellene lenni.

Nagyvárad város lakosságának számát, ha 70000-re vesszük, egy-egy lélekre, a cse-
csemőt is számítva, körülbelül napi 240 liter víz esik.

Mi lesz, ha egy szép napon csakugyan beköszönt a kánikula, ha azok a bizonyos amerikai hőhullámok Nagyváradon is teszik tiszteletüket.

A természetes következtetés az lenne, hogy nagy forráság esetén a mostaninál sokkal több vizet használ el a közönség, sokkal nagyobb lesz a vízpazarlás, csak hogy bekövetkezik egyidejűleg a vízhiány is, amiben szerencsére már évek óta nem volt részünk.

Nagyvárad városa pedig jelenleg nincsen abban a helyzetben, hogy újabb nagy összeget adjon ki gépekre s a telepek bővítésére, annál is inkább, mert a két telep mostani berendezése normális vízfogyasztás mellett még évtizedekig elég vizet képes szolgáltatni, de a határtalan vízpazarlást természetesen nem bírja meg.

A közönség a saját érdekében cselekszik, ha felhagy az oktalan vízpazarlással, mert ha továbbra is ilyen nagy lesz a vízfogyasztás, csakhamar beköszönt a hatóság közbelépése s a napnak bizonyos órájában el kell zárni a vízvezetékét.

..HIREK..

Aug. 10. Kath. Legényegylet háziestélye

* **Kinevezés.** A magyar kir. pénzügyminiszter *Schwartz* Henrik pénzügyi titkárt pénzügyi tanácsossá, *Vatter* Béla számvizsgálót pedig számtanácsossá nevezte ki. A kinevezés a nagyvárad kir. pénzügyigazgatóság tisztviselői körében ószinte örömet keltett. — Ugyancsak a pénzügyminiszter *Ficzek* Emil megyei tb. ügyészt a magyar kir. jogügyi igazgatóság, nagyvárad jogi képviselőjévé nevezte ki.

* **A Gerliczy—Szapáry affér.** Budapestről jelentik: A tegnap délutánra tervezett békéltetési tárgyalások elmaradtak, még pedig Szapáry elhatározásából kifolyólag. Kállay Frigyes telefonon tudatta dr. Szőke Gyulával, báró Gerliczy Ferenc ügyvédjével, hogy Szapáry nem akar tárgyalni. Ennek következtében az ügy tovább folyik a rendes útján.

Tegnap reggel báró Gerliczy Ferenc birtokáról Budapestre érkezett, hogy megbízottait megneveze.

* **Gróf Károlyi Mihály afférja Wertheimstein Henrikkel.** Gróf Károlyi Mihálytól Wertheimstein Henrik lovag belényesi főszolgabíró Berg Hermann huszárnagy és Brendani Henrik huszárszázados utján magyarázatot kért a belényesi választás dolgában adott intervjua miatt, amelyet sértőnek talált magára nézve. Gróf Károlyi Mihály, aki néhány napig nem volt a fővárosban és csak tegnap érkezett haza, reggel vette kézhez Wertheimstein segédeinek sürgönyét. Gróf Károlyi Mihály sürgönyileg válaszolt Berg őrnagynak. Kijelentette, hogy az egész intervjuban nem említette Wertheimstein Henrik nevét, ennek dacára, ha

Wertheimstein kívánja, megnevezi segédeit.

* **Lőrinczy Gyula temetése.** Tegnap délután nagy részvét mellett ment végbe az oly váratlanul elhunyt Lőrinczy Gyula ny. tb. rendőrkapitány temetése. A gyászház tágas udvarát teljesen megtöltötte a résztvevő előkelő közönség sokasága. A városi tisztviselők, *Rimler* Károly polgármesterrel, testületileg jelentek meg; ott voltak továbbá *Millye* Gyula, *Breider* Armin, dr. *Stokker* József, *Petry* Gyula, *Jerzsák* István, *Hant* Gyula, *Puskás* Lajos, *Papp* János, *Vlád* Ágoston, dr. *Nyiry* György, *Pesthy* Béla, *Sztankovits* József, *Bakó* Bálint, *Ferdényi* Olivér, *Korn* Lajos, *Mertz* Nándor, *Molnár* Lajos, dr. *Ehrlich* Mór, *Leitner* László, *Lázár* Márton, *Lobermayer* Gyula, stb. A rendőrök diszesapata és diszbe öltözött városi tűzoltók is kivonultak a temetésre. A koszorúkkal borított koporsó felett *Csák* Máté ref. lelkész megható imát mondott. Az impozáns gyászmenet az Olaszí temetőbe vonult, ahol örök nyugalomra helyezték a legszebb férfi korában elhunyt tb. alkaptányt. A koporsóra diszes koszorukat helyeztek, a gyászoló családon kívül a kártársak, a rendőrtisztviselők és a legénység, a berlini Viktória biztosító társaság tisztviselői, *Fischerné* és családja, *Lőrinczy* Kálmán és családja. — A diszes temetést *Weiszlovics* Adolf és fia temetkezési intézete rendezte.

* **A közigazgatási bizottság ülése.** Biharmegyei közigazgatási bizottsága ma délelőtt 10 órakor tartja meg rendes havi ülését. Az ülésen a szabadságon levő dr. *Miskolczy* Ferenc főispán helyett *Fráter* Barnabás alispán fog elnökölni, aki tegnap érkezett meg érsemjéni birtokáról. Az ülés a vármegye múlt havi fontosabb eseményeivel fog foglalkozni.

* **Vízét kérnek a közkórházba.** Biharmegyei közkórházába a vízvezeték nem szolgáltat elég vizet s az igazgatóság a városhoz fordult, hogy a szükséges vízmennyiségről gondoskodják. A városi mérnöki hivatal akként akar segíteni, hogy Kálvária-utca végén hidat építenek át, utcanytással Kórház-utca-ra s itt vezeték át a vízvezeteki csövet, amelyet belekapcsolnának a kórház-utcai vezetékbe, így meg lesz a víz körforgása s elég mennyiséget kapna a közkórház. Ez a terv azonban százezer koronánál többbe kerülne, a városnak pedig éppen most a pénze a legkevesebb. Egyelőre tehát a bajon nem lehet segíteni.

* **Halál az istállóban.** Múlt éjszaka a Szaniszló-utca 21. szám alatt az istállóban halva találták *Sebestyén* Ferenc 60 éves kocsist. A helyszínen megjelent dr. *Berkovits* René tisztviselő orvos; a hullát megvizsgálta s konstata, hogy tüdővérzés miatt beállt fuladás okozta a halálát. Beszállították a hullaházba.

* **Magyar tiszti szolgából montenegrói tisztt.** Szarvasról jelentik: *Balogh* András gyomai származású parasztleány Trebinjében szolgált közlegényi sorban. *Molnár* Géza főhadnagynak volt a tiszt szolgálgja. Egy éjjel gazdája távollétében magára vette ennek tiszt egyenruháját és átszökött a határon. Fegyvereit átadta a montenegrói határőrségnek és kijelentette, hogy azért szökött át a határon, mert be akar lépni a montenegrói hadseregbe. *Balogh* Andrást örömmel fogadták és felajánlott szol-

gálatait készséggel vették igénybe. Szülei most kaptak levelet tőle, amelyben azt írja, hogy most tisztként szolgál a montenegrói hadseregben.

* **Öngyilkos hentessegéd.** Ötvös Lajos, berettyóújfalusi hentessegéd már március óta munkanélkül élt édesapjánál. Atyja egyre unszolta, hogy ksressen állást magának, de a fiu egyre halogatta a munkakeresést. Tegnap végre utiköltséget is kapott apjától, hogy utazzon el Debrecenbe, vagy Nagyváradra s keressen állást, de a pénzt otthon hagyta. Kiment a Berettyóra halászni, majd amikor hazajött, fölment atyjaházának a padlására s ott felakasztotta magát. Mire észrevették, már meghalt.

* **Megszökött a kórházból.** A biharmegyei közkórházból három nappal ezelőtt furfangos módon szökött meg egy utcai lány, *Szabó* Mari. A 16 éves lány ezuttal harmadszor szökött meg a kórházból, úgy, hogy fekete ruhát lopva a vele egyszobában fekvő betegetől, lesurrant az udvarra és az ott elvonuló temetési menetbe vegyülve, kiszökött az ajtón. Tegnap reggel fogta el a rendőrség és visszavitte a kórházba.

* **Dr. Deákné** vizsgázott fogtechnikus nyaralásából hazaérkezett s megkezdte működését.

* **Ingatlan eladás.** Nagyteleky-utca 31. szám alatti ingatlanunk (lakóház nagy telekkel) jutányos áron azonnal eladó. Részletes föltételek megtudhatók Kossuth-utca 3. szám alatti irodánkban. Hungária cipőgyár r.t.

x **A városban** számtalan esetben lehet csoportosulásokat látni, amint a hölgyek tanácskoznak egymás között azon a hallatlan olcsó árban forgalomba hozott **harisnya és keztyű cikkek**en, amit **Ungerleider Salamon** harisnya és keztyű áruháza árusít Nagy-Váradon, Szent János-utca 4. sz. alatt.

x **Különlegességi** cukorka- és csemegetület csak egy van városunkban, a **cukorka bonbonniere** a Bémer-téri korzón, hol sem kávé, sem fűszer szag nem járja át a cukorka és csemege különlegességeit. Ezért mindenkinek saját érdeke egészségügyi szempontból is, hogy szükségleteit ott szerezze be. Finom kiszolgálás és olcsó ár. Tisztelettel **Benedek Testvérek** tulajdonosok.

x **Erdekében áll**, hogy megrendeléseivel felkeresse **Biró** László és **Tsa** urí-, női- és papi szabókat. Meglehető olcsó árak, modern szabás, elsőrendű munka **Sal** Ferenc-utca 17. Telefon 832 sz.

* **Téli ruhákat** u. m. bundák, szőrme és plüs kabátokat, szőnyeget stb. nyári gondozásra elvállalunk felelősség mellett javítással együtt **Hatvany** és **Szentmiklósy** szűcsök, Nagy Sándor-u 1.

x **Ridzyk József** épület- és műlakatos Nagy-Várad Rákóczi-ut 20. (Lévai M.-féle házban.) Javítások gyorsan és pontosan készülnek. Elvállal minden e szakmába vágó épületmunkát a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig, terv és rajz szerint. Szegecselt vasoszlopok, üvegházak, vastetők, vasablakok, tűzmentes vasajtók, sirkerítések, üzleti vasredőnyök, ablakredőnyök, cégtáblák, takaréktűzhelyek. Lev-lap hívásra azonnal megjelenek.

x **Zombor Sándor** sebész-orvosi műszer, kötszer és testgyenesítő gépek készítője. Nagyváradon, Nagy Sándor-utca 17. sz. alatt, ahol villany erőre berendezett műhelyében készít mindenféle fémcsiszolást, nikkelezést és minden e szakmába vágó munkát jutányos-árban, levelekre válasz.

x **Szandál** 20—25 számig 2 korona; 26—28-ig 2 K 60 f., 29—34-ig 3 K 20 f., 35—42-ig 4 K., Vászón cipő 35—42-ig 1 K-tól kezdve szürke és barna szarvasbőrből, női fél cipő 6 kor., női parti fél cipők 3 koronától kezdve Feketénél Szent János-utcán, Kispipa mellett.

x **Klein Vilmos és Társa** üzlete ismét megnyitott Rákóczi-ut 18. Meglepő olcsó és szolid árban szerezhető be finom férfingek á 2 —, láb-ravalók 1 —, gyermek-kötények — 50, gyermek harisnyák — 24, 12 drb finom batiszt zsebkendő 3 —, férfi és gyermek sapkák már — 36 fillértől, női kesztyűk — 18 fillértől, vászoncipők — 60 ftől. Mindezeneken kívül kaphatók férfi és női harisnyák, női clott lüster és vászon kötények, férfi és női esőernyők, clott és sifon szoknyák, bőr és acél áruk és sétatökök nagyválasztékban. Nagyobb mennyiségű legújabb öngyűjtőt — 50 fillérével árusítjuk ki.

x **Ne higgyen az ember** senkinek a világon, hanem győződjék meg személyesen róla, hogy bazárképeket, játékokat, ajándéktárgyakat nagyon jól lehet vásárolni a **Párisi bazárban** a Sas-passage bejáratánál.

x **A Korona kávéház** vasárnapig esténként zárva lesz, vasárnaptól 16-ig cigányzene, 16-ától pedig **Matyok Testvérek** országos hírvé klaszikus női tambura és énekkara kezdi meg zeneestéjeit.

* **Kossuth-utca** 12. sz. ház emeletén háromszobás utcai lakás azonnal kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztárnál.

Elsőrendű modern hölgyfodrászterem a

Rammingeré

színházi és hölgyfodrász

szemben a színházzal.

Telefon 1076.

Telefon 1076.

* **Hölgyek kényelmére** bevezette a telefont, hogy a fürdő szezonra gyorsabban lehessen hölgyeinknek a megrendeléseket feladni a *Mille Juliette* fűző-teremnél Nagyvárad Színház-u. 4. Emke mellett. **Készít:** legújabb divatu fűzőket, haskötőt, melltartót, egyenestartót stb. *Allandó nagy raktár fűzővédőkben.* Telefonszám 827.

x **Az erdélyi kereskedelmi és automobilforgalmi r. t.** helybeni fiókja automobilonban, pneumatikokban, valamint az összes automobil-felszerelési és szükségleti cikkekben *Szilágyi Dezső-utca 6. szám* alatti (telefon 13-21.) telepen nagy raktárt tart. A cégnek modernül berendezett garages *Körház-utca 6. szám* alatt (telefon 13-52.) van, hol úgy a helyi, mint az átutazó automobilon a legideálisabb garaget találják és egyúttal szükségleteiket is a legelőnyösebben szerezhetik be.

* **CSODASZÉP**, friss, idej termésű csemegeszőlő! Őszibarack, cukordinnye, ausztriai idej alma, friss paradicsom stb. Kitűnő hegyi borok, kőbányai szalon és maláta sörök. **MERTZ NÁNDOR** csemege üzletében, Körös-utca. Telefon 448 sz.

POVAZSÁN JÓZSEF

hatóságilag engedélyezett
electrotechnikai vállalata
Nagyvárad, Bazár épület,
színház oldal.

Telefon 525.

Telefon 525.

x **Utások**, Félix- és Püspökfürdőbe menni szándékozók figyelmébe ajánljuk Serác Aurél sörcsarnokát (Váradvelencei állomásnál) hol a közönség kényelmére modern nyári fedett terraszok állanak rendelkezésre, amelyekben naponta frissen csapolt Dréher-sör és dupla maláta sör, kitűnő borok, izletes hideg és meleg ételek kaphatók.

x **Tekintettel** az előrehaladott időre mélyen lezállított árakban árusítjuk a nyári újdonságokat, **UJHELYI RÓZA** Rákóczi-uti üzletében. Finom gyászkalapok és fátvok is kaphatók. Telefon 130. szám.

x **FELHIVJUK** a nagyérdemű hölgyközönség szíves figyelmét a most megnyitott **Rácz és Vass** női divatszalonban készülő eredeti angol kosztüm és felöltőkre. Mérsékelt árak. **Nagy Sándor-u. 17.**

x **Két jogász sétál a városban**, szemben találják magokat egy régi ismerősükkel Pista barátjukkal, a mint ránéznek feltűnik előttük, a barátjuknak elegáns felöltője van, a melyet hallatlan olcsó árban szerezhet be mindenki **Nagy Sándor** férfi divatruha kereskedésében a *Zöldfa-utcán*, passagé-kapu mellett

Vigyázat!!

DIÓSY SOMA
(DIÓSY MISKA)

GIMFESTŐ, ZOMÁNTÁBLA KÉSZÍTŐ

EMKE és PANNONIA KÖZT

ROSENZWEIG MIDERES MELLETT VAN

TELEFON 839 SZ.

OCCASSIO ELADÁS
a nyári idényre

Tátray Gusztáv
kézimunka üzletében

Rákóczi-ut 4.

Telefon 783. :: Telefon 783.

Olcsó gyógykurák itthon.

Hűléses, csúzos, rheumás fájdalmak ellen iszap, forró lég, fenyő-fürdők. Álmatlanság ellen villanydelej gyógyítás, hizlaló, soványító kurák.

Nem kell okvetlen gyógyfürdőbe utazni, mert Nagyváradon is tarthatók a gyógykurák.

Dr Rácz Ödön sanatóriumában

Szilágyi Dezső-u. 7. Telefon 639. Bejáróknak egész nap nyitva. Benlakóknak olcsó pensio.

Vatódó **Chassala szandál**
lok, amerikai tenniscipők
és szabadalmazott tenniscipők
kizárólag

REICHARD áruháza

cégnél kaphatók.

Fogak és fogsorok úgy kaucsukba mint aranyba foglalva szájpadiás nélkül, továbbá arany koronákat, csapfogakat, hidmunkákat fog és gyökér húzás és tartós fogtöméseket készít

Engel Dezső,

visszázott fogtechnikus.

N.-Várad, Bémer-tér (Emke Kávéház felett.)

KÖZÖNSÉG KÖRE.

Az eltűnt százezrek.

Tekintetes Szerkesztő ur!

A Szabadság vasárnapi számában egy cikk jelent meg „Százvezrek eltűntek egy kanonok hagyatékából” cím alatt, amelyre mi, mint az elhunyt dr **Karsch Lollion** unokaöccsesei, tehát legközvetlenebbül érdekelt rokonok, az igazság érdekében kényszerítve vagyunk a következők szíves közlésére a tek. szerkesztőséget felkérni.

Boldogult nagybátyánk: néhai dr **Karsch Lollion** kanonok háztartását, vagyoni viszonyait, teljesen ösmertük, nem úgy, mint nővérünk, **Létai Józsefné**, aki állítólag úgy nyilatkozott, hogy óriási vagyon maradt boldogult nagybátyánk után.

Hogy a végrendeletet perrel támadjuk meg, még gondolatunkban sem volt, sőt hálaság vagyunk boldogult nagybátyánk emléke iránt, mert életében bármikor fordulunk hozzá kérelmünkkel, mindig jóindulattal fogadta kérésünket és segített is bennünket. De okunk sem volt és nincs is, hogy a végrendelet megtámadására gondoljunk, mert tudtuk, hogy nagyobb vagyon tényleg nem maradt. Százvezrekre menő hagyatékra tehát beszélni nem lehet.

Brilliant köves aranyórát sem láttunk soha boldogult nagybátyánk után; hanem volt egy egyszerű ezüst zseborája, amely most is meg van nálunk s mint becses emléket őrizzük. Aranyóra eltűnésével tehát senkit nem lehet gyanúsítani.

A cikkben viskónak nevezett házat anyáknak boldog emlékü nagybátyánk 6000 koronáért vette, azzal, hogy anyánk halála után a mi tulajdonunk maradjon.

Ami nagybátyánk házvezetőjére vonatkozik, arra nézve csak annyit jegyzünk meg, hogy részéről nagybátyánk halála után teljes jóindulattal tapasztaltunk. A butorokból saját tetszésünk szerint azt választhattuk ki, amit akartunk. 20 ezer korona értékű butorról szintén nem lehet szó, mert b. e. nagybátyánk egyszerű életet élt s minden fényűzést került.

Végül még megjegyezzük, hogy ha nővérünknek 30,000 korona hagyaték maradt volna, ennek csak örülnénk mindannyian; mert akkor nekünk is ilyen nagy összeg jutott volna. Azonban mivel heten vagyunk testvérek, részünkre összesen nem kevesebb, mint 210,000 korona kellett volna, ilyen összegre pedig nagybátyánk egész kilenc évi kanonoki jövedelme alig rugott.

Tisztelettel kérjük a tek. szerkesztőséget, jelen nyilatkozatunkat az igazság érdekében közölni szíveskedjék.

Nagyvárad, 1913. aug. 5.

Vajnovszky Ferenc, Vajnovszky István,
Vajnovszky József.

IRODÁLOM

Örökimádás című hitbuzgalmi folyóirat 8. száma rendkívül dus és érdekes tartalommal jelent meg, amelyből kiemeljük a következő cikkeket:

Dr **Vueskay Gyula**: Mária és az Oltáriszentség. — **P. Feisz Hugolin**: A legmélt. Oltáriszentség titkaiból. VIII. A szentségi Jézus dicsősége. — **Dr Tiefenthaler József**: Szent Márton sirja Szombathelyen. — **Lukácsy István**: Hős lélek. — **Dr Bilczewski J. érsek**: Az élet kenyeré (Vége). — **A bécsi eueh. kongresszus emlékműve**. — **Gyakori szentáldozás**. Rovatvezető: **Reviczky Aladár** főmunkatárs. Egy kis statisztika. — **A gyakori szentáldozás melegágya**. — **Jézusom örömmöm**. Rovatvezető: **dr Szyllaba Emil**. Igaz Isten kenyér színében. — **Feslő bimbók**. Egy

angyalalkü ifju gyönyörű halála. — Furesa mese. — A kis Nelli 3 éves korában. — Róptében a nagy világ körül. — Irodalom. — Egyesületi élet. — kimutatások.

E valóban életrevaló folyóirat a Központi Oltáregyesület (Budapest, IX. kerület Üllői-ut 75.) kiadásában jelenik meg s előfizetési ára egy évre csak 3 korona. Ajánljuk t. előfizetőink pártfogásába. Szerkesztő: Dr Tiefenthaler József.

Magyar kultúra. Társadalmi és tudományos szemle. (Megjelen havonként kétszer: 5-én és 20-án. Évi ára 12 korona. Budapest, VIII., Horánszky-u. 20. sz.) — Legujabb száma most jelent meg a következő gazdag és változatos tartalommal:

Tanulmányok: Az egyházi vagyon eredete és jellege Magyarországon. II. Dr Erdélyi László.

A francia katolikusok iskolaharca. I. Dr Tóth Tihamér.

A magyar katolicizmus megszervezése. II. Dr Mester János S. J.

Tárca: A Cappella Sistina. Dr Szeghy Ernő.

Pajzs és kard: Levélszekerény. 13. Sajtókorruptió és sajtószabadság. bb. — Marconi a hitvalló. —ssa. — Theológiát ugyan nem végzett. bb. — Tévelygők. —ssa. — Nagyon kényelmetlen dolog. T. T. — „Modern leányaink.” — sk. — „Géza sir.” —sk. — Kolostori fegyelem és kötelező templombajjárás. np. — „Azok a spanyol főjezsuiták.” —sk. — „Valaki a Kálvin-térről...” — sk. — „Ames juives.” np.

Szemlék és kritikák: Radikális birtokpolitika. Miklóssy István könyve: „Keresztény magyar népünk gazdasági romlása.” Dr Krüger Aladár. — Dr Gróh József: A magyar római kath. egyház a céljog és célvagyon teóriája szempontjából. Öröklési jog a magyar róm. kath. klérus tagjai számára. Dr Krüger Aladár. — „A vallás esődjé.” bb. — Láncai Jenő: Vallás és kapitalizmus. bb.

Napló: Irországi levél. A „Home rule”. J. J. Hannon S. J. — † Gróf Zichy Nándorné. bb. — A jog alapja a siránkozás. ktm. — A francia szabadiskolák F. B. de Vauplane. — Üres templomok. pk. — Egy elmaradt ország. pk. — Egy alispán np. — A passzójáték — izgatás. r. — Egyazon hírlapszám. r. — A Brassói Ujlap. np.

SPORT

Sportmulatság Budapéssten.

Szent István napján a fővárosba rándulóknak eseményes ünnepe lesz a Központi Zsófia Gyermekkorház javára az Ugető verseny pályán rendezendő nagy sportmulatság, amely délután 2 órától a sport minden ágazatára kiterjedő programmal fog lefolyni és amelynek belépődíja az összes helyekre 1 koronában állapított meg. A rendezőségnek ugyanis az volt a főtörekvése, hogy a Szent István-napi ünnep közönsége minden nagyobb megterhelhetés nélkül egy olyan nagyszabású sportünnepélyben részesülhessen, amelyet csak ily kivételes humanus alkalommal az összes tényezők áldozatkész közreműködése mellett lehet rendezni, mert ugy az országosan népszerű Ferencvárosi Torna Club, s a Magyar Kerékpáros Szövetség, amelyek az egész délutánra terjedő sportprogramot önzetlenül rendezik, mint a gyermekszanatórium kormányzótanácsa ez alkalommal a nagyközönség igényeit mindenképpen értékes programmal és olesón kívánják kielégíteni.

A hatalmas sportprogram folytán az egyes számok között csak a legszükségesebb szünet fog tartatni. A nyertesek között az

értékes díjakat Bezerédi Viktor államtitkár, a gyermekszanatórium ügyvezető elnöke fogja kiosztani. Az ünnepély színhelyén a legutóbbi dallárversenyen első eredméllyel kitüntetett, s Gyórfy János elnöklete alatt álló Budapesti Lyra Dalkör fog hangversenyt rendezni.

Az est bcáltával az Apolló prejetograph ünnepi vetített előadást tart a szabadban a nagytribün előtti téren, s ujdonságainak legérdekesebb képeit fogja bemutatni.

Azonkívül nagyszabású tombolajátékról is gondoskodott a rendezőség.

A közönséget az ünnepély színhelyén semmiféle külön megadóztatással nem fogják terhelni. Az 1 koronás jegyek előre váltathatók a tőzsdékben, jegyirodáknak, a Nemzeti Színház előtti pavillonban, valamint a gyermekszanatórium központi irodájában Stáhlly-utca 15., ahol telefonon József 11-65 is rendelhetők a jegyek. A telefonrendelésre külön költség nélkül házhoz szállítja az iroda a kívánt jegyeket.

NYILTÉR

Hungária borozó (büffe)

megnyillott

Rimanóczy-u. 4. sz. alatt
Royallal szemben, szoid női kiszolgálás,
nyitva éjjel-nappal.

Finom hideg ételek és italok,
külön termek rendelkezésre. A
n. é. közönség szives pártfo-
gását kéri

Ösztreicher József
vendéglős, a szalon kávéház
volt tulajdonosa.

TÁVIRATOK

A közigazgatás államosítása.

Budapest, aug. 5.

(Saját tud.) A Politikai Hiradó értesülése szerint a kormány nemcsak a megyei, hanem a városi közigazgatást is államosítani fogja. A minisztériumban lázasan dolgoznak a törvényjavaslatokon és úgy a megyei, mint a városi közigazgatás államosításáról szóló törvény 1915. év január elsején lép életbe. 1914-ben nem lesz tisztújító választás. A tisztviselők mandátumát a törvényhozás meg fogja hosszabbítani és ezt a törvényt már most öszszel terjesztik a parlament elé.

A javaslat szerint a megyéknél és a törvényhatósági joggal felruházott városoknál a tisztviselőnek egyáltalán nem lesz szavazati joguk a megyei, illetve városi közgyűléseken.

Létrejön a megegyezés.

Bécs, aug. 5.

(Saját tud.) Frankfurter Zeitung értesülése szerint a bolgár delegátusok kijelentették, hogy péntekre feltétlenül létrejön a végleges megegyezés. A megegyezést európai konferencia elé fogják terjeszteni.

A hadsereg felemelt létszáma

Bécs, aug. 5.

A Neue Freie Presse jelenti, hogy a hadsereg felemelt békelétszáma 580,000 ember lesz a tisztok és altiszteken kívül. Az ujoncszaporítás 15-30 millió költség többletet jelent.

Danev nincs letartóztatva.

Bécs, aug. 5.

A Neues Wiener Tagblatt teljes határozottsággal közli, hogy Danev a bolgár miniszterelnök letartóztatásáról szóló hírek valótlanak. Annál kevésbé felel meg a letartóztatás híre a valóságnak, mert Danevet csak a sobranje határozata alapján lehetne vád alá helyezni, ennek a többsége pedig Danev hiveiből kerül ki. Danev különben nincs is Bulgáriában, hanem valószínűleg Schweicba tartózkodik.

Albánia fejedelme.

München, aug. 5.

Teljesen pozitív formában érkezett ide a hír, hogy Albánia jövődj fejedelmének személyére megtörtént a végleges megállapodás. Eszerint Albánia fejedelme Schaumburg-Lippe herceg lesz.

Regénycsarnok.

AZ ELHAGYOTT RÓMA.

Történeti elbeszélés.

Irta Dús László.

(Folytatás.)

75

Az agg biboros szeméi felragyogtak és mohó kíváncsisággal vágta fel a vásznat, amelybe burkolva volt a küldemény. Valami balzsamos illat ütötte meg szagló érzékét, ami ellentétben állott a pápai jelvényekkel, mert ezeknek illata nem volt.

A vászonburok után bársony takaró következett. Ezt is fel kellett vágnia, az illat ekkor szét áradt a teremben.

A burok alól egy emberi fej alakja tűnt elő piros selyem takaró alatt.

Az agg biboros szíve lázasan dobogott, szeméi kimeredtek, ujjai görcsösen fogták a selymet, mi ez? — ha tán Cajetáni Benedek feje volna!

Agyára tolt minden esépp vére, ajkai tágra nyiltak, két vakszemének ere két oldalt kidagadt, egész teste remegett.

Hirtelen felrántotta a selyem leplet és előtte állott Pietro Colonna feje.

A fej be volt balzsamozva, a szemek lehunyva, az arcbőr teljesen kikészítve, kifestve.

— Gyilkosok! — kiáltott fel a biboros és eszméletlenül dőlt vissza karosszékebe.

A fej alatt sárga pergamen feküdt, rajta rövid mondat:

— Szerette Idaliát, megbűnhődött érte! — a nő fejét magamnak tartottam meg.

A férj bosszuja rettenetes volt!
Mikor az agg főpap feleszmélt, zokogva

borult a főre, könnyeivel áztatta, esőjával halmozta el.

Majd elővette az írást és elolvasta, minden betűje gyilkos tör gyanánt járta keresztül szívével.

— Oh te gyönyörűségem! — oh te boldogságom! — sóhajtott, — így kellett elveszned Italiáért és Idaliával! — Minden kincsemet, minden méltóságomat feláldoztam volna érted! — Oda adtam volna a tiarát, a a pásztorbotot, a gyűrűt, oh jaj, keserűem kintző gyötrelme miatt szakadsz le rám dicsőségem napján.

És jajjaival betöltötte a termet, a palotát, a kertét a Tiberis folyamig.

Mit törődött ő azzal, hogy amott Velencében, épen így joggal, gyötrődik a megcsalott férj elvesztett boldogsága romjai felett, melyből csak a bebalzsamozott fej maradt meg neki vigasztalásul.

A hullámaiban talál enyhet, Idaliáé, amott a szigetbeli temetőben, a cimiteróban, ahol a minoriták temploma áll, talált örök nyugalmat a kriptában.

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG

Gabona üzlet.

Októberi buza	— — —	11.42
Buza 1914. áprilisra	— — —	11.93
Októberi rozs	— — —	8.92
Juliusi tengeri	— — —	8.04
Aug. tengeri (1913)	— — —	8.10
Tengeri 1914 májusra	— — —	7.41
Októberi zab	— — —	8.30

Budapesti értéktőzsde.

Magyar hitelrészvény	—	819.25
Osztrák hitelrészvény	—	624.—
4%-os koronajáradék	—	81.40
Osztr. magy. államv.	—	699.50
Jelzálogbank	—	413.50
Leszámitoló és pénzváltó	—	505.50
Hazai bank	—	279.50
Magyar bank	—	540.—
Keresk. bank	—	3605.—
Rimamurányi	—	689.50
Salgótarjáni kőszén	—	755.—
M. Alt. Kőszénbánya	—	1023.—
Közuti vasut	—	635.75
Városi villamos	—	354.50
Adria	—	541.—
Atlantika	—	—

A szerkesztésért felelős:
Dr. VUCKICS GYULA.

A jó bornak nem kell czigér

mondják még ma is a régi öregek! Hogy mennyire igazok van, eléggé bizonyítja

Kecskeméti István

is, a reklámra nem szorult utjonnan berendezett étterme

Nagyvárad, Teleky-u. 4. szám.

Nyitva éjjel-nappal. Kitten saját termései borai, előzékeny kiszolgálás, szolid polgári árak. Abonensek naponta felvételnek.

Nagyvárad város tanácsától.

ad. 13436—913. sz.

Versenyárgyalási póthirdetmény.

A Nagyváradon építendő honv. tüzerlaktanya munkálataira vonatkozólag 13436—1913. sz. a. kelt versenyárgyalási hirdetmény pótlásul közhírré teszem, hogy a Nagyváradon építendő honv. tüzerlaktanya föld, kőműves és elhelyező munkáinak vállalati végrehajtására kiadott ajánlati költségvetés 27., 28. és 29. lapjain 56—65. tétel sz. a. felsorolt keramitlap burkolat munkáknak elkészítésére, mint önálló burkoló munkákra külön is lehet bármely más megfelelő erősségű anyagból ajánlatot tenni.

Abban az esetben, ha a burkoló munkákra önállóan beérkező ajánlatok kedvezőbbek lesznek a kőműves munkák csoportjával egyetemlegesen benyújtandó burkoló munkák ajánlati tételeinél a város közönségének szabadságában fog állani, hogy az ajánlott árakra tekintet nélkül a város közönsége által megválasztandó burkolat nemmel akár a kőműves munkák vállalkozójával, akár pedig önállóan hajthassa végre a szóbanforgó burkoló munkálatokat.

Azok a vállalkozók akik a kőműves munkálatokra ajánlatot tesznek, kötelesek az eredeti ajánlati költségvetési minta szerint a keramit lap burkolására ajánlatot adni, jogukban áll azonban a vállalkozóknak bármely más megfelelő erősségű anyagból készítenő burkolásokra is önálló ajánlatot adni, mely célból a kőműves munkák vállalkozójának a burkolati munkák ajánlati úrlapja a város közönsége részéről szintén megküldetik.

Az eredeti versenyárgyalási hirdetmény egyéb részeiben változatlanul marad.

Mindenemü felvilágosítást a városi mérnöki hivatal ad.

Nagyvárad, 1913. aug. 2-án.

Komlóssy József,

mint az árverési küldöttség elnöke.

Melocco Péter cementárugyár és építési vállalat részvénytársaság

Budapest, IX. Timót-utca 4. a. b. szám.

Nagyváradai fióktelep: Szőlős-u. 16.

Telefonszám 11-38.

Telefonszám 11-38.

Gyárt:

Szabadalmazott géppel gyártott keramitvas portlandcement csöveket az összes szabványos méretekben és az ahhoz való idomdarabokat, csömöszölt és vasbetetes, valamint portlandcement csöveket, kútyűrűket stb.

Márvány mozaiklap, működés és cementárugyár. Beton és vasbeton építési vállalat.

Elvállal:

Utcák és házak csatornázását, hidak és vízmedencék szakzerű építését. Nagyobb vállalatoknál tervekkel és költségvetéssel szolgál.

Meghívást az ország bármely részéből elfogad

Ha nincs megelegetve

szabójával, mert drága vagy rossz szul szab vagy nem pontos, szóval bármilyen okból. Keresse fel **DARABONT GY. és TÁRSA** uriszabó céget Szilágyi Dezső-u. 6. (Sonnenfeld-palota) és meglepi önt az ottani szolid, olcsó, kifogástalan kiszolgálás Alkalni és gyászruhát 24 óra alatt. Vidékről egy beküldött öltönyről újat készítenek. Valódi angol szövetek.

Helyi és vidéki telefon 980.

Nagyvárad város katonai ügyosztáya.

Artézikutfuró vállalat Wessely és Biró Nagyszalonta.

Arverési hirdetmény.

A Biharmegyei Gazdak Árú- és Hitelintézet r.-t. felszámolásban

bej. cég képviselőjében közhírré teszem, hogy a társaság tulajdonát képező, — a fugyivásárhelyi 543,737. és a nagyváradai 1486. számú betétekben foglalt circa

170 katasztrális hold terjedeimű

BIRTOKOT

(mely körülbelül 83 khold szántó, 26 khold kaszáló, 59 khold letarolt erdőföld, 2 khold belsőség, lakás és gazdasági épületekből áll, Fugyivásárhely községben) közbenjöttem mellett — nyilvános árverés útján

eladásra bocsátom.

Az árverés határnapját 1913. évi augusztus hó 14-én, d. e. 10 óra után közm. Fugyivásárhely községben lévő gazdasági majorudvarban.

Bánompénz 10.000 korona, készpénz, értékpapír, esetleg betéti könyv. A legmagasabb ajánlattevőt ajánlat feltétel nélkül kötelezi, míg eladót csak az esetben köti az árverésen tett legmagasabb ajánlat, ha a felszámolóbizottság azt elfogadja. A felszámoló-bizottság azonnal határoz. Az ajánlat elfogadása esetén, ajánlattevő köteles az alanti feltételek alapján a vételi szerződést bánompénzének elvesztése és kártérítési kötelezettségének kifejezett fenn-tartása mellett megkötni, illetve aláírni.

Árverési feltételek:

1. Vevő az ingatlant terhelő törlesztés kölcsönből a folyó év október 1-én esedékes annuitás után fennmaradó tőkerésztet a vételárba betudhatja, ha a kölcsönt átvállalja és a hitelező intézet azt tudomásul veszi, de eladók ezért nem szavatolnak. A hátralékos vételár a szerződés aláírásával egyidejűleg készpénzben fizetendő.

2. Vevő a megvett ingatlan birtokba és használatába folyó év október 1-én lép. E nap-tól viseli az adókat és közterheket. A folyó év gazdasági munkálatokat azonban már a vételi napjától megteheti, viszont eladók a birtokon lévő vagyontárgyakat f. év végéig ott tarthatják.

3. A vételár lefizetésével egyidejűleg vevő a megvett ingatlanokat tehermentesen nevére irathatja. Az ingatlanok térmértékéért, fekvéséért, minőségéért és az épületek állapotáért, eladó nem szavatol. Vevő a letarolt erdőföldről mint egy 10 kholdra fennálló s még egy évre szóló szerződést respektálni köteles.

4. Vevőt terheli a vételárba való betudás nélkül az árverés, szerződés költségei és díjai, ugyszintén a vételi illeték is.

Nagyvárad 1913 július 17.

Dr. Örley György
kir. közjegyző.

A *Katholikus Népszövetség* *nagyváradai szervezete.*

CÉL: a keresztény polgárok tömörítése minden romboló áramlattal szemben; a vallásos és hazafias érzés istápolása, a keresztény közönség közt az összetartás fokozása.

JELSZÓ: a szeretet egyesít, az egység erőt ad.

Tagsági díj egy évre 1 korona, melynek fejében a tag megkapja a havi füzeteket, naptárt ingyen jogi tanácsadásra tarthat igényt s részt vehet a Népszövetség ünnepélyein és értekezletein.

A *Katholikus Népszövetség* *jogvédő irodája.*

A népszövetségi tagoknak ingyen ad jogi tanácsot minden közigazgatási, peres, perenkívüli, telekkönyvi, adóügyben stb.

Hivatalos órák: minden pénteken délután 6-tól fél 8-ig.

Hivatalos helyiség: a Katholikus Kör könyvtári helyisége.

Népszövetségi Hitelszövetkezet

Célja a népszövetségi tagok takarékoságát előmozdítani és tagjait az alapszabályokban, körülírt határok közt segíteni.

Heti 20 filléres befizetések mellett működik.

Hivatalos helyisége a Katholikus Kör könyvtári helyiségében van, a hol a heti befizetések minden héten hétfőn és csütörtökön d. u. 2—5 óra közt eszközöltnak.

A *Katholikus Népszövetség* *biztosító osztálya.*

Előnyös feltételek mellett elfogad **életbiztosításokat** tőkére vagy életjáradékra, halál vagy elérés esetére. Elvállal továbbá

leánykiházasítási és fiúellátási biztosításokat is.

Elfogad biztosításokat:

tűz, villámcsapás, légszesz- és kazánrobbanás által okozható károk ellen.

Törés által okozható károk ellen, **szállítmányi** károk ellen, betöréses **lopás-, jég-, baleset-, szavatossági** károk ellen.

Óvadékbiztosításokat, sikkasztás elleni, valamint **állatbiztosításokat,** végül úti-podgyászbiztosítást.

Általában foglalkozik a **biztosítás minden ágazatával,** a lehető legolcsóbb feltételek mellett.

Részletes felvilágosítással a csoportvezetők, illetve a biztosító osztály (Kath. Kör épülete) szolgálnak.

NYÍLYBEN TELEFON 11-75 VIDÉKEN

FEST! TISZTIT!
vegyileg női, férfi és
gyermek ruhákat.

MOS!

gallér és kézelőket fényesre, csipke és szövet függönyök, bútor szövetek, papi és egyenruhák vegyileg tisztítatnak.

Gyár: Körözy-utca 13.

Felvételi üzlet:
Zöldfa Passage 93.
Rákóczy-ut 7. szám

Mokos Sándor.

LEGOLCSÓBB

és legjobb bevásárlási forrás

özv. Kádár János-né
elsőrangú fűszer- és csemege kereskedése.

Mindenféle gazdasági cikkek, kötőhárts, kékkő, auto- és gépolajok és **auto-benzin nagy raktára** ::

Legujabb!
Ha hegedülni

óhajt megtanulni, rendelje meg a tisztán kidolgozott, remek hangu, domboru hegedüt, tokkal, 16 drb. felszereléssel és mesés ajándékkal együtt

csak 12 koronáért

Wagner a „HANGSZER-KIRÁLY”
országszerte elismert elsőrendű hangszeráruházában
Budapest, József-körut 15.

Fényképes árjegyzék ingyen. — OVÁS: Figyeljen jól a pontos címre és házászámra.

Orvosilag több száz esetben ajánlva.

10-39. Telefon 10-39.

KEPES ELEK

orvosi kötszerész üzlete Nagyvárad, «Sas-passage» átjáró.

Ajánlja saját készítményű

sérvkötőit,

szuszpenzorionok fecskendők és betegápolási cikkeket, u. m. egyenestartók, haskötők, ágytálcák, bidég,

anatómiai sérvkötők,

a melyek a sérvet állandóan visszatartják, műlábak és mű-

végtagok, támgépek, gummi cikkek, harisnyák stb. és a még fel nem sorolható cikkek. **Külön próbaterem női és férfi kiszolgálására.** Óriási nagyraktár. Tisztviselők és iparosoknak árengedmény.

LÉVAI MÁRTON

r.-t.

sirköraktára és
köfaragó telepe

Nagyvárad
Rákóczi-u. 20.

Mindenki muzsikálhat

Wagner «Hangszer-Király»

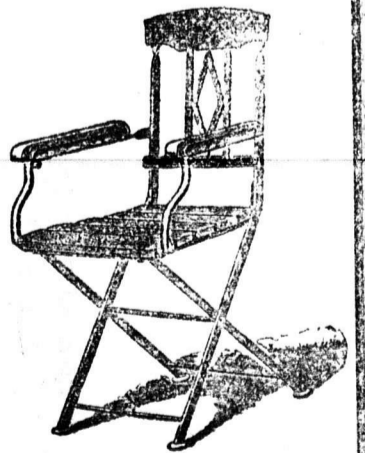
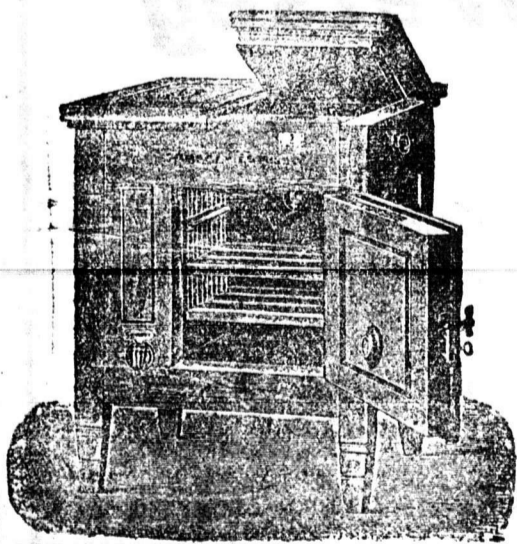
különleges elsőrendű hangszereivel.

Budapest, József-körut 15. (Telefon.)

Varázshegedű, felszereléssel 6 korona.
Csodaréztrombita, erős rézből 6 korona.
Varázsfuvola, ajándékkal 4 korona.
Harmonika, tánc részére 10 korona.
Óriási beszélőgép, kottákkal 40 korona.
Javitási szakműhelyek!

A milánói, párisi és londoni kiállításon aranyérem és érdemkereszttel kitüntetve.

Fényképes árjegyzék ingyen! Óvás! Ügyeljen a Wagner névre és a 15. házászámra.

JÉGSZEKRÉNYEK kerti vasbútorok, valamint konyha-fabútorok is u. m.: konyha kredenz,
FAGYLALT-GÉPEK és FORMÁK asztal, szék, zsámoly, teknő és az összes konyha berendezések

TARSOLY és RISZTÓ

különlegességek
vaskereskedésében

Nagyvárad, Rákóczi-ut. Telefon 390 szám.